

BARJANSKA OKNA – JESTE LI ZNALI?

- Da se nalaze samo na području Ljubljanskog barja, koji je zaštićen kao park prirode-Krajinski park Ljubljansko barje?
- Da su nastala zbog tlaka u vodonosnim slojevima?
- Da su do 19. stoljeća bila brojnija, a nekoliko ih je bilo i veličine manjih jezera?
- Da su zbog isušivanja Barja i snižavanja razine podzemnih voda do danas nestala brojna okna?
- Da su u prošlosti o oknima ispletene brojne priče; ljudi su pripovijedali da je to područje živog blata, u kojem su nestajali ljudi i stoka?

BARJANSKA OKNA – ALI VESTE?

- *Da jih najdemo samo na Ljubljanskem barju, ki je zaščiteno kot Krajinski park Ljubljansko barje?*
- *Da nastajajo zaradi sproščanja pritiska vode v vodonosnih slojih?*
- *Da so bila vse do 19. stoletja številčnejša, nekatera med njimi velika kot majhna jezera?*
- *Da so zaradi osuševanja Barja in sniževanja višine podtalnice mnoga okna izginila?*
- *Da se je v preteklosti o barjanskih oknih spletlo več zgodb; ljudje so pripovedovali, da gre za območja živega blata, v katerem so lahko izginili ljudje in živina?*

Vodeći partner/Vodilni partner:

Javna ustanova "Priroda"
Grivica 4
HR-51000 Rijeka
www.ju-priroda.hr

Partneri/Partnerji:

Geodetski inštitut Slovenije
Jamova 2
SI-1000 Ljubljana
www.gis.si

Krajinski park Ljubljansko barje
Podpeška 380
SI-1357 Notranje Gorice
www.ljubljanskobarje.si

Grad Krk
Trg bana J. Jelačića 2
HR- 51500 Krk
www.grad-krk.hr

- Izdavač/Izdal:** Krajinski park Ljubljansko barje, svibanj 2015./maj 2015
- Fotografije:** Maša Bratina, Darinka Mladenovič, Dejan Veranič, Čedomir Miler, Barbara Zupanc, Maja Sopotnik, Želimir Gržančič, arhiva/ arhiv Javna ustanova „Priroda“.
- Tekst/Besedilo:** Javna ustanova „Priroda“, Barbara Zupanc
- Oblikovanje:** Iztok Ambrož
- Tisak/Tisk:** Tiskarna Schwarz, Ljubljana

LOKNA

OČUVANJE I PROMOCIJA VODENIH BIOTOPA

LOKVE I BARJANSKA OKNA ZA BUDUĆNOST

(akronim projekta LOKNA)

OHRANITEV IN PROMOCIJA VODNIH BIOTOPOV

KALI IN BARJANSKA OKNA ZA PRIHODNOST

(akronim projekta LOKNA)

Operativni program Europske
teritorijalne suradnje
Slovenija-Hrvatska 2007.-2013.

Operativni program Europskega
teritorialnega sodelovanja
Slovenija – Hrvaška 2007-2013

Naložba v vašo prihodnost
Operacija delno financira Evropska unija
Evropski sklad za regionalni razvoj

Ulaganje u vašu budućnost
Operaciju dijelomično financira Evropska unija
Evropski fond za regionalni razvoj

U sklopu projekta predviđena je suradnja slovenskih i hrvatskih stručnjaka za biologiju, hidrologiju, geologiju, informatiku i upravljanje zaštićenim područjima, kako bi se detaljno istražile i valorizirale pojave krških lokava na otoku Krku i močvarna okna (barjanska okna) u Ljubljanskom barju te ostvarili sljedeći ciljevi i zadaci:

- geolociranje 70 vodenih biotopa (kao što su lokve i okna) na otoku Krku i u Ljubljanskom barju
- provedba prirodoslovnih istraživanja vodenih biotopa
- organizacija edukativnih radionica i stručnih ekskurzija za osnovnoškolce
- izložba fotografija o vodenim biotopima
- tisak promotivno-edukativnog materijala
- osmišljavanje i uređivanje dviju poučnih staza koje povezuju vodene biotope
- interaktivni web portal s pristupom kartografskim prikazima vodenih biotopa
- konferencije i medijska promocija projekta i vrijedne prirodne baštine
- senzibilizacija javnosti o značaju biološke raznolikosti te valorizaciji prirodne baštine

V okviru projekta je predviđeno sodelovanje slovenskih in hrvaških strokovnjakov za hidrologijo, geologijo, biologijo, informatiko in upravljanje s ciljem, da temeljito raziščemo pojav kraških kalov na Krku in barjanskih oken na Ljubljanskem barju. Izvedli bomo naslednje aktivnosti:

- geolociranje 70 vodnih biotopov na otoku Krku in na Ljubljanskem barju
- izvedba naravoslovnih raziskav na izbranih biotopih
- organizacija izobraževalnih delavnic in strokovnih ekskurzija za osnovnoškolce
- fotografska razstava kalov in barjanskih oken
- tisk izobraževalnih in promotivnih materialov
- urediteve dviju učnih poti, ki povezuju kale oziroma barjanska okna
- interaktivni spletni portal s kartografskim prikazom kalov in barjanskih oken
- strokovne konference in medijska promocija projekta in dragocene naravne dediščine
- osveščanje javnosti o pomenu biotske raznolikosti in vrednosti naravne dediščine

Vodeni biotopi su od izuzetne važnosti za očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti. Iako različiti po postanku, stanište su mnogobrojnim biljnim i životinjskim vrstama i imaju značajnu ulogu u ekosustavu u kojem se nalaze. Bogata bioraznolikost znak je zdravog okoliša, zbog čega je vrlo važno očuvati ove male hidrološke oaze od nepromišljenog djelovanja čovjeka.

Vodni biotopi, kot so kali in okna, imajo izjemen pomen za ohranitev biotske in krajinske pestrosti. Čeprav različnega izvora oboji predstavljajo dom številnim rastlinskim in živalskim vrstam in igrajo pomembno vlogo v okoliškem ekosistemu. Njihova velika biotska raznovrstnost kaže na zdravo okolje, zato je nadvse pomembno ohraniti te male oaze, vse bolj ogrožene zaradi nepremišljenega delovanja ljudi.

LOKVE – JESTE LI ZNALI?

- Da su na krškom području Primorsko-goranske županije, pa tako i na otoku Krku, lokve često bile jedini izvor slatke vode?
- Da nastaju prirodnim putem, ali i djelovanjem čovjeka?
- Da su u prošlosti bile od izuzetne važnosti za napajanje stoke, navodnjavanje polja, gašenje požara, ali i kao jedan od izvora pitke vode?
- Da predstavljaju specifično stanište za biljne i životinjske vrste te utočišta za neke rijetke autohtone organizme (poput malog vodenjaka, smeđih i zelenih žaba, te brojnih vrsta vretenaca i ptica) koje ubrajamo među najugroženije zbog rijetkosti u europskim okvirima?
- Da predstavljaju lijep primjer suživota čovjeka i prirode, sponu tradicije i očuvanja biološkog bogatstva, kao i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske?

KRAŠKI KALI – ALI VESTE?

- Da so bili na kraškem području Primorsko-goranske županije in tudi na otoku Krku pogosto edini vir pitne vode?
- Da nastajajo naravno, pa tudi s pomočjo človeka?
- Da so bili nekdaj velikega pomena za napajanje živine, namakanje polj, gašenje požarov in kot vir pitne vode?
- Da predstavljajo poseben življenjski prostor za rastlinske in živalske organizme in zatočišča za nekatere redke avtohtone vrste (pupki, zelene in rjave žabe, kačji pastirji in ptice), ki jih uvrščamo med ogrožene zaradi redkosti v evropskih okvirih?
- Da so lep primer sožitja med človekom in naravo, da povezujejo tradicijo z varstvom naravnega bogatstva in krajinske pestrosti Republike Hrvaške?

